

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-10

Ärendenummer SMF-2026-00130

Handläggare

Tommy Ståhl

Telefon: 031-368 24 83

E-post: tommy.stahl@stadsmiljo.goteborg.se

Förändrat index för årlig omräkning av egenavgifter för färdtjänst från och med 2027

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden beslutar att stadsmiljöförvaltningen från och med 2027 ska använda servicereindex för årlig omräkning av egenavgifter för färdtjänstresor.
2. Stadsmiljönämnden ger stadsmiljöförvaltningen rådighet att över tid anpassa viktningen mellan indexets delfaktorer inom Indexrådets rekommenderade intervaller, med inriktningen att förändringen av egenavgifterna för färdtjänst fortsatt följer förändringen i persontrafikbranschens allmänna kostnadsutveckling.

Sammanfattning

Detta ärende är en följd av kommunfullmäktiges beslut den 23 februari 2023 (§ 22 1198/22) om nya egenavgifter för färdtjänstresor och tillsammans med det principerna för årlig omräkning av dessa avgifter. I kommunfullmäktiges beslut sägs att ”I det fall taxiindex upphör att publiceras ska det ersättas med ett likvärdigt index som rekommenderas av SCB”. Statistiska Centralbyrån (SCB) har överlämnat till persontrafikbranschens indexråd med medlemmar från Sveriges Bussföretag, Tågföretagen, Svenska Taxiförbundet och Svensk Kollektivtrafik, att i samverkan ta fram en ny indexmodell, kallad servicereindex. Taxiindex upphörde att publiceras i slutet av 2025. Servicereindex, som nu har avlöst, är en korg av fem branschindex med vägda vikter. Servicereindex har också börjat tillämpas i befintliga och nya trafikavtal och det är samma indexmodell som stadsmiljöförvaltningen föreslår att använda för omräkning av egenavgifter.

Genom detta ärende bekräftar nämnden det skifte av index som kommunfullmäktige pekade på och fastställer att servicereindex är det index som fortsättningsvis ska tillämpas i syfte att i möjligaste mån följa persontrafikbranschens allmänna kostnadsutveckling.

Beslutet om byte av index kommer inte att påverka nivåerna på egenavgifterna eller de totala intäkterna för verksamheten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Syftet med att årligen indexera egenavgifterna är att de ska följa kostnadsutvecklingen utan att nämnden specifikt fattar beslut om varje omräkning. Detta är en ordning som Göteborgs Stad numera tillämpar för i stort sett alla avgifter. Gällande egenavgifter för färdtjänst har kommunfullmäktiges inriktning i sitt beslut om nya avgifter 2023, varit att förändringen av avgifterna ska följa förändringen av kostnaderna för färdtjänstresorna.

Övergången till att använda servicereindex när taxiindex har upphört, bedöms helt neutralt i fråga om verksamhetens kostnader och intäkter. Likaså bedöms det neutralt i fråga om graden av förändrade kostnader för färdtjänstresenärernas resor. Sedan december 2019 finns ett inriktningsbeslut från trafiknämnden om att trafikkostnaderna för färdtjänstresor till 20 procent ska täckas av egenavgifter. Detta förändras inte med anledning av detta ärende. Snarare utgör det en ram för stadsmiljöförvaltningens framtida rådighet vid anpassning av viktningen mellan servicereindexets delfaktorer.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

Modell för egenavgifter för färdtjänst, principer för årlig omräkning samt högkostnadsskydd.

Beskrivning av ärendet

I ärendet förklaras bakgrunden till att ett beslut behöver tas om vilket index som i framtiden ska användas för årlig omräkning av egenavgifter för färdtjänstresor och vilket index som förvaltningen föreslår att använda.

Bakgrund

Taxiindex var en indexserie som Statistiska Centralbyrån (SCB) producerade på uppdrag av Taxiförbundet. Indexet användes under ett antal år för omräkning av de trafikavtal för serviceresor som förekom inom landet, även inom Göteborgs Stad. 2022 beslutade SCB att avveckla indexuppdragen och meddelade att vid slutet av 2025 skulle indexserien upphöra. Branschen behövde därefter själv producera de index de behöver för sina avtal.

Persontrafikbranschens Indexråd påbörjade ett arbete med att utarbeta en ny indexserie som kom att kallas servicereindex. Indexrådet består av medlemmar från Sveriges Bussföretag, Tåg företagen, Svenska Taxiförbundet och Svensk Kollektivtrafik. Indexet utarbetades så att det skulle kunna fungera som en brygga över från det gamla taxiindexet för de avtal som löpte vidare efter 2025. Samtidigt skulle indexet över tid kunna vara flexibelt. Det skulle uppnås genom att viktningen mellan indexets delfaktorer kunde justeras för att ta hänsyn till bland annat hur branschens kostnadsutveckling kunde påverkas av den miljömässiga och tekniskmässiga utveckling branschen såg framför sig.

Servicereindex består av fem delfaktorer som tillsammans speglar trafikföretagens kostnadsstruktur. Indexrådet tog fram en rekommendation för branschen där man angav en neutral viktning vid övergången från taxiindex. För framtida avtal rekommenderade man också intervaller för respektive delfaktor som viktningen skulle kunna variera inom för att på bästa sätt följa företagens och branschens kostnadsfördelning.

Servicereindex		
Kostnadsslag	Viktning vid övergång	Viktintervall i framtida avtal
Personalkostnader	58,6%	50-60%
Bränsle/drivmedel	12,1%	10-25%
Nyfordonsanskaffning	10,4%	5-15%
Allmänna kostnader	18,2%	10-20%
Fordon/finansiering	0,7%	0-5%
	100%	100%

Egenavgifter för färdtjänstresor

Sedan cirka tio år har Göteborgs Stad valt att använda taxiindex för årlig omräkning av egenavgifterna för färdtjänstresor. Syftet med detta har varit att bibehålla en avgiftsfinansiering av trafikkostnaderna kring 20 procent. Genom att använda samma index för både trafikavtal och avgifter skulle det vara lättare att uppnå detta. Det var också grunden när kommunfullmäktige den 23 februari 2023 (§ 22 1198/22) beslutade om nya egenavgifter för färdtjänstresor och tillsammans med det principerna för årlig omräkning av dessa avgifter. Statistiska centralbyrån, SCB, fattade ett inriktningsbeslut den 8 oktober 2022 om att avveckla indexuppdragen för en rad branscher där taxi ingår. Kommunfullmäktige beslutade att ”I det fall taxiindex upphör att publiceras ska det ersättas med ett likvärdigt index som rekommenderas av SCB”.

Inför omräkning av egenavgifter för färdtjänstresor 2027 behöver nu stadsmiljönämnden bekräfta kommunfullmäktiges beslut genom att fastställa vilket index som framledes ska användas för årlig omräkning av egenavgifterna.

Stadsmiljöförvaltningens förslag

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att servicereindex från och med 2027 används för årlig omräkning av egenavgifter för färdtjänstresor. För år 2027 ska Indexrådets övergångsviktning mellan indexets delfaktorer användas. Se kolumn ”Viktning vid övergång” i tabell ovan.

Inför 2028 och åren därefter kommer stadsmiljöförvaltningen utvärdera hur väl denna viktning följer persontrafikbranschens allmänna kostnadsutveckling. Vid omräkningen av egenavgifterna för 2028 är det förvaltningens förslag att en justering av viktningen får göras så att förändringen på bästa möjliga sätt fortsatt följer persontrafikbranschens allmänna kostnadsutveckling.

Den bilaga för färdtjänstavgifter som kommunfullmäktige fastställde 2023 kommer att uppdateras i enlighet med nämndens beslut i detta ärende.

Det behöver understrykas att dessa förändringar inte kommer att påverka utvecklingen av egenavgifterna eller de totala intäkterna för verksamheten. Avsikten är att övergången ska vara neutral i förhållande till tidigare gällande taxiindex och att ambitionen om en över tid stabil avgiftsfinansiering ska kvarstå.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden ger förvaltningen rådighet att besluta om viktningen av servicereindex. Det kommer att ske genom ett delegationsbeslut en gång om året. Viktningen kommer att följa företagets och branschens kostnadsfördelning. Förvaltningen kommer att återkomma med förslag till tillägg i delegationsordningen på stadsmiljönämndens sammanträde 2027-01-04.

Förvaltningens bedömning

Detta ärende är i viss mening en formalitet där stadsmiljönämnden utifrån kommunfullmäktiges tidigare beslut nu fastställer vilket index som ska användas vid den årliga omräkningen av egenavgifter för färdtjänstresorna.

Hanteringen av egenavgifter för färdtjänst är något som är av hög och principiell betydelse för stadsmiljönämnden. För förvaltningen är det därför viktigt att nämnden är införstådd med och står bakom grundprincipen att utvecklingen av egenavgifterna ska följa utvecklingen av kostnaderna för färdtjänstresorna.

SCB överlämnade till persontrafikbranschen att utforma och ta ansvar för ett nytt index, servicereindex, som kan användas för omräkning av branschens trafikavtal för serviceresor. Persontrafikbranschen och Svensk Kollektivtrafik har tillsammans gjort bedömningen att den föränderliga tidsera de befinner sig i, kräver en möjlighet att över tid anpassa indexet för att spegla branschens verkliga kostnadsbild. Göteborgs Stad har sedan länge valt att låta utvecklingen av egenavgifter för färdtjänstresor följa kostnadsutvecklingen för resorna. Genom att nu växla över från taxiindex till servicereindex kan avgiftsfinansieringen av färdtjänstresorna över tid ligga kvar kring 20 procent, vilket är den nivå kommunfullmäktige haft som grund för sina avgiftsbeslut.

Jenny Olsson

Anders Ramsby

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

